

Početna stranica>Obiteljskopравни predmeti i nasljeđivanje>Imovinskopravna pitanja u braku i registriranom partnerstvu>

Imovinske posljedice registriranih partnerstava

Imovinske posljedice registriranih partnerstava

Francuska

1 Postoje li u državi članici različiti oblici „životnih partnerstava”? Objasnite razlike među njima

U Francuskoj postoji samo jedna vrsta životnog partnerstva: ugovor o registriranom partnerstvu (*pacte civil de solidarité*), odnosno PACS. U članku 515-1 Građanskog zakonika (*Code civil*) definira se kao „ugovor koji sklapaju dvije punoljetne fizičke osobe različitog ili istog spola kako bi uredile svoj zajednički život”.

Registrirana partnerstva utječu na imovinske odnose između partnera te između partnera i trećih strana. Ti su utjecaji manji od onih koji se odnose na bračnoimovinski režim i ostavljaju prostor za želje partnera.

Ti imovinski odnosi uređeni su skupom pravnih pravila o ovlastima, vlasništvu nad imovinom te pravima i obvezama partnera za trajanja ugovora o registriranom partnerstvu.

Partneri u protivnom podliježu primjeni određenog oblika obveznog primarnog režima, neovisno o odabranom imovinskom režimu. U tom smislu, člankom 515-4 Građanskog zakonika predviđeno je da se partneri obvezuju na zajednički život te na materijalnu pomoć i uzajamno pomaganje. Osim toga, partneri su u načelu solidarno odgovorni prema trećim stranama za dugove bilo kojeg od partnera nastale zbog podmirivanja svakodnevnih potreba.

2 Postoji li u državi članici zakonom uređen režim partnerske stečevine za životna partnerstva? Što je njime predviđeno? Na koje se oblike „životnog partnerstva” primjenjuje?

U okviru francuskog prava partneri u ugovoru o registriranom partnerstvu mogu odabrati jedan od dvaju imovinskih režima.

Kao prvo, mogu odabrati općepravni režim (ako nije sklopljen poseban sporazum), tj. odvajanje imovine, pri čemu se primjenjuje pretpostavka zajedničkog vlasništva ako ne postoji dokaz o suprotnom. Tako svaki partner nastavlja upravljati vlastitom imovinom, uživati u njoj i slobodno raspolagati njome te je i dalje isključivo odgovoran za osobne dugove nastale prije sklapanja ugovora o registriranom partnerstvu ili za njegova trajanja (članak 515-5 Građanskog zakonika). Samo će se imovina za koju se dokaže da nije vlastita imovina jednog partnera smatrati imovinom u zajedničkom vlasništvu obaju partnera, pri čemu svaki partner ima pravo na jednaki dio.

Kao drugo, partneri mogu odabrati sporazumni režim zajedničkog vlasništva nad imovinom stečenom nakon registriranja partnerstva. Imovina koju su partneri stekli zajednički ili odvojeno za vrijeme trajanja ugovora o registriranom partnerstvu smatra se zajedničkom imovinom, pri čemu svaki partner ima pravo na jednaki dio (članak 515-5-1 Građanskog zakonika). Međutim, određena imovina utvrđena u članku 515-5-2 Građanskog zakonika i dalje će se smatrati imovinom u isključivom vlasništvu jednog od partnera, na primjer novčani iznosi koje je partner stekao nakon sklapanja ugovora o registriranom partnerstvu i koji nisu iskorišteni za kupnju imovine, imovina koju je stvorio jedan od partnera i povezana imovina, osobna imovina, imovina ili dijelovi imovine kupljeni novčanim iznosima u vlasništvu jednog od partnera prije registracije prvotnog ugovora ili ugovora o izmjeni, imovina ili dijelovi imovine kupljeni novčanim iznosima koji su stečeni darovanjem ili nasljeđivanjem i, konačno, dijelovi imovine stečeni prodajom, na dražbi, imovine u vlasništvu jednog od partnera kao dijela zajedničke ostavine ili dara.

Treba naglasiti da je registrirano partnerstvo jedini oblik životnog partnerstva u Francuskoj.

3 Na koji način životni partneri mogu urediti svoj režim partnerske stečevine? Koji su formalni zahtjevi u tom slučaju?

Partneri mogu sklopiti ugovor o registriranom partnerstvu pred matičarom (*officier de l'état civil*) ili javnim bilježnikom (*notaire*).

Člankom 515-3 Građanskog zakonika predviđeno je da „osobe koje sklapaju ugovor o registriranom partnerstvu daju zajedničku izjavu pred matičarom nadležnim u općini u kojoj partneri žele zasnovati svoje zajedničko boravište ili, ako postoji ozbiljna prepreka zasnivanju takvog boravišta, pred matičarom nadležnim u općini u kojoj jedan od partnera ima boravište”. Tom prilikom partneri matičaru podnose ugovor koji su potpisali.

Ugovor o registriranom partnerstvu moguće je sklopiti i u obliku javnobilježničkog akta. Javni bilježnik koji sastavlja ispravu tad pribavlja zajedničku izjavu, registrira ugovor o registriranom partnerstvu i ispunjava formalnosti objave (članak 515-3 peti stavak Građanskog zakonika).

Partneri se mogu odlučiti za režim zajedničkog vlasništva nad imovinom stečenom nakon registriranja partnerstva, kako je to utvrđeno u članku 515-5-1 Građanskog zakonika. Partneri u protivnom podliježu primjeni zakonskog režima odvajanja imovine iz članka 515-5 Građanskog zakonika.

Partneri se za trajanja ugovora o registriranom partnerstvu mogu odlučiti izmijeniti ili zamijeniti imovinski režim sklapanjem ugovora o izmjeni, koji je potrebno objaviti na isti način na koji je objavljen prvotni ugovor. Taj sporazum treba podnijeti ili poslati matičaru ili javnom bilježniku kojem je prvotna isprava podnesena na registraciju (članak 515-3 šesti stavak Građanskog zakonika).

4 Postoje li ograničenja slobode uređenja režima partnerske stečevine?

Osim ako je u ugovoru navedeno drukčije, imovinski režim partnera u ugovoru o registriranom partnerstvu režim je odvajanja imovine. Međutim, partneri se mogu izričito odlučiti za režim zajedničkog vlasništva nad imovinom stečenom nakon registriranja partnerstva kako je utvrđeno u članku 515-5-1 Građanskog zakonika. „Partneri se mogu odlučiti u izvornom ugovoru ili ugovoru o izmjeni za režim zajedničkog vlasništva nad imovinom koju stječu, zajedno ili odvojeno, od trenutka kad su ugovori registrirani. Tad se ta imovina smatra zajedničkim vlasništvom obaju partnera, bez prava regresa jednog partnera prema drugome zbog nejednakog doprinosa”.

Neovisno o tome koji se režim odabere, partneri podliježu i primjeni obveznog primarnog režima kojim se utvrđuju prava i obveze između partnera te između partnera i trećih strana. U tom smislu, člankom 515-4 Građanskog zakonika predviđeno je da se partneri obvezuju na zajednički život te na materijalnu pomoć i uzajamno pomaganje. Osim toga, partneri su u načelu solidarno odgovorni prema trećim stranama za dugove bilo kojeg od partnera nastale zbog podmirivanja svakodnevnih potreba.

5 Koji su pravni učinci raskida ili poništaja na imovinske posljedice životnog partnerstva?

Člankom 515-7 Građanskog zakonika predviđeno je da se ugovor o registriranom partnerstvu raskida smrću jednog partnera ili sklapanjem braka jednog ili obaju partnera. U tom slučaju raskid počinje proizvoditi pravne učinke na datum tog događaja. Ugovor o registriranom partnerstvu raskida se i na temelju zajedničke izjave obaju partnera ili jednostrane odluke jednog od partnera.

Kad je riječ o odnosu između partnera, raskid ugovora počinje proizvoditi pravne učinke na datum kad je registriran. Prema trećim stranama počinje proizvoditi učinke od dana kad su ispunjene formalnosti o objavi.

Raskid ili poništaj partnerstva dovodi do likvidacije imovinskog režima.

U skladu s člankom 515-7 desetim stavkom Građanskog zakonika partneri su odgovorni za namirenje prava i obveza nastalih u okviru ugovora o registriranom partnerstvu. Sudac će odlučivati o imovinskim posljedicama prekida odnosa samo ako partneri ne uspiju postići dogovor.

Svakom od partnera vraća se njegova osobna imovina.

Imovina u zajedničkom vlasništvu dijeli se na dva jednaka dijela osim ako je ugovoreno drukčije. Konkretno, ništa ne sprečava bivše partnere da i dalje budu zajednički vlasnici imovine.

Potrebno je podmiriti dugove između partnera.

Na odnos između partnera primjenjuju se odredbe o isključivoj dodjeli u okviru podjele (članci 831., 831-2, 832-3 i 832-4 Građanskog zakonika).

6 Koji su učinci smrti na imovinske posljedice životnog partnerstva?

Smrt jednog partnera dovodi do raskida registriranog partnerstva na datum smrti partnera i do likvidacije imovinskog režima na isti način kao što je prethodno navedeno.

U okviru francuskog nasljednog prava nadživjeli partner nije zakonski nasljednik. Međutim, nasljednikom se može imenovati u oporuci.

Nadživjeli partner može zatražiti pravo na privremeni posjed, u trajanju od godine dana, na nekretnini koja je na datum smrti bila njegovo glavno mjesto stanovanja (kako je predviđeno člankom 763. prvim i drugim stavkom).

Međutim, to pravo nije dio javnog poretka te preminuli u svojoj oporuci može oduzeti to pravo nadživjelom partneru.

Nadživjeli partner može zatražiti i isključivu dodjelu obiteljskog doma ako je preminuli to izričito predvidio u svojoj oporuci (članak 515-6 drugi stavak Građanskog zakonika).

7 Koje je tijelo nadležno za odlučivanje u predmetu koji se odnosi na imovinske posljedice životnog partnerstva?

Sudac obiteljskog suda (*juge aux affaires familiales*, JAF) nadležan je za odlučivanje o zajedničkom vlasništvu partnera u ugovoru o registriranom partnerstvu ili partnera u izvanbračnoj zajednici (Zakon br. 2009-506 od 12. svibnja 2009. o pojednostavnjenju prava (*loi n° 2009-506 du 12 mai 2009 sur la simplification du droit*), Odluka br. 2009-1591 od 17. prosinca 2009. o postupcima u kojima odlučuje sudac obiteljskog suda, a koji se odnose na bračnoimovinske režime i zajedničko vlasništvo (*décret n° 2009-1591 du 17 décembre 2009 relatif à la procédure devant le juge aux affaires familiales en matière de régimes matrimoniaux et d'indivisions*), Okružnica CIV/10/10 od 16. lipnja 2010. o ovlastima suca obiteljskog suda u pogledu likvidacije (*circulaire CIV/10/10 du 16 juin 2010 sur les compétences du juge aux affaires familiales en matière de liquidation*)).

8 Koji su učinci imovinskih posljedica životnog partnerstva na pravne odnose između partnera i treće osobe?

U skladu s člankom 515-4 drugim stavkom Građanskog zakonika, koji se primjenjuje bez obzira na imovinski režim koji su partneri odabrali, partneri su solidarno odgovorni prema trećim stranama za dugove bilo kojeg od partnera nastale zbog podmirivanja svakodnevnih potreba. Međutim, takva solidarna odgovornost ne primjenjuje se na izdatke koji su očito pretjerani. Isto tako, solidarna se odgovornost ne primjenjuje ako dugovi nisu nastali uz suglasnost obaju partnera za kupnju uz obročnu otplatu iznosa ili za zajmove, osim ako se radi o malim iznosima potrebnima za podmirivanje svakodnevnih potreba i ako kumulativna svota iznosa, kad je riječ o višestrukim zajmovima, nije očito pretjerana s obzirom na životni stil kućanstva.

U skladu s člankom 515-5 trećim stavkom Građanskog zakonika smatra se da je partner koji posjeduje pokretnu imovinu, u odnosu na treću osobu koja postupa u dobroj vjeri, ovlašten izvršiti bilo koju radnju upravljanja, uživanja ili raspolaganja u vezi s tom imovinom.

9 Kratak opis postupka podjele partnerske stečevine u državi članici, uključujući raspodjelu, distribuciju i likvidaciju

U skladu s člankom 515-7 desetim stavkom Građanskog zakonika nakon raskida ugovora o registriranom partnerstvu partneri su odgovorni za namirenje prava i obveza nastalih u okviru tog ugovora. Sudac će odlučivati o imovinskim posljedicama prekida odnosa samo ako partneri ne uspiju postići dogovor. Podjela se može temeljiti na sporazumnoj nagodbi ili se strane mogu obratiti sudu. Kad je riječ o sporazumnoj nagodbi, partneri sastavljaju sporazum o podjeli. Taj će se sporazum sastaviti u obliku javnobilježničkog akta ako se odnosi na imovinu koju je potrebno upisati u zemljišne knjige. O podjeli će odlučivati sudovi ako strane ne uspiju postići dogovor o likvidaciji ili distribuciji imovine. Sudac će odlučivati o zahtjevima za održavanje zajedničkog vlasništva ili isključivu dodjelu (članak 831. Građanskog zakonika).

Ako su partneri podliježali primjeni općeparnog imovinskog režima, tj. odvajanju imovine, sva imovina za koju su partneri uspjeli dokazati da je u vlasništvu jednog od njih vratit će se tom vlasniku. Isto će se tako osobni dugovi partnera i dalje smatrati osobnima. S druge strane, imovina za koju se ne dokaže da je vlastita imovina jednog od partnera smatra se imovinom u zajedničkom vlasništvu obaju partnera, pri čemu svaki partner ima pravo na jednaki dio.

Ako su partneri odabrali sporazumni režim zajedničkog vlasništva nad imovinom stečenom nakon registriranja partnerstva, smatra se da je zajednička imovina u vlasništvu obaju partnera, pri čemu svaki partner ima pravo na jednak dio. U skladu s time, zajednička imovina podijelit će se između partnera na dva jednaka djela, uz primjenu pravila o imovini koja ostaje osobno vlasništvo svakog od partnera (vidjeti prethodno navedeno i članak 515-5-2 Građanskog zakonika).

Na odnos između partnera primjenjuju se odredbe o isključivoj dodjeli u okviru podjele (članci 831., 831-2, 832-3 i 832-4 Građanskog zakonika).

10 Koji je postupak registracije nepokretne imovine i koji su dokumenti ili informacije potrebni?

Kad je riječ o podjeli koja se temelji na sporazumnoj nagodbi, a imovina koja se dijeli podliježe upisu u zemljišne knjige (drugim riječima, nepokretna imovina), isprava o likvidaciji i podjeli mora biti u javnobilježničkom obliku.

Člankom 710-1 Građanskog zakonika propisano je da „kako bi se mogle ispuniti formalnosti povezane s upisom u zemljišne knjige, svaka radnja ili pravo moraju se temeljiti na javnobilježničkom aktu s ovjerom javnog bilježnika koji djeluje u Francuskoj, sudskoj odluci ili vjerodostojnoj ispravi koju je izdalo upravno tijelo”.

Posljednji put ažurirano: 15/04/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.